Çizgidiyarı

ONBAŞININ ELİ

(Kahramanlık hikâyesi)

ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

Gulyabani

Sayı 8 1952 50 Krş.

SAMİM ÖTKÜN

Kahraman Teğmen

KIZILLAR TEĞMENLE YARDIMCISININ ÜNİFORMASINI GİYDİLER...

BAK TÜRKLER BİZİ GÖRÜNCE NASIL ŞAŞIRACAK.

HEY, BAK, BİRİLERİ GELİYOR.

8

8

TEĞMEN! SEN MİSİN?

DEĞİL GALİBA, DİKKATLİ OLALIM..

DURUN DA BİRAZ YAKLAŞALIM.

PAROLAYA CEVAP VERİN: FENER-GALATASARAY MAÇINI KİM KAZANDI?

EYVAH BİZİ TANIDILAR.

DEMEK PİSLER, TEĞMENİ ESİR ETMİŞLER.

MERAK ETME, ŞİMDİ PİŞMAN OLURLAR...

DEVAMI VAR

Kapaktaki resmin hikâyesi

Onbaşının Eli

Ansızın yanıbaşında bir düşman askeri belirdi ve parıldayan kasatura...

KURTULUŞ Savaşının en amansız, en kanlı günlerinden birinde, bugün bile duyanları hayret ve dehşet içinde bırakan bir vak'a olmuştu.

Ekim sonlarına doğru idi Ordularımız gene kırıcı ve yıkıcı bir hücuma geçmeğe hazırlanıyorlardı. Bütün gece ortalığı baştan aşağıya bataklık eden bir yağmur yağmış, gökyüzü sanki bütün sularını yere göndermeğe azmetmişti.

Kahraman Mehmetçikler yağmura, soğuğa aldırmıyor, aslanlar gibi dövüşüyorlardı.

Düşman, her taraftan yeni bir sille yiyor, kısım kısım kaçmağa çabalıyordu.

Bu sıralarda bir süvari bölüğümüz de düşman hatlarına doğru ilerlemek emrini almıştı.

Bütün gün, bütün gece savaştıktan ve hayvanlarını bir saat kadar dinlendirdikten sonra, kahraman Türk delikanlıları, düşmanı bir an evvel tepelemek için, gene atlarının üstüne bindiler. Palabıyıklı, yağız yüzlü yüzbaşı, her tarafından yağmur suları akarken:

— İcap ederse hepimiz öleceğiz, fakat çocuklarımız bu topraklarda hür yaşayacaklardır, dedi.

Asker, yeniden iman almış, yeniden kuvvet bulmuştu. Zaten ondaki kuvvet ve inanış kaynakları, biten, tükenen soyundan değildi ki...

Mecit onbaşı, kendi mangasını bir kenara çekerek:

— Kısmetse kanımız akar, dedi. Fakat analarımızı ve yurdumuzu kimseye kaptırmıyacağız.

Yüzbaşı atına binerken, onbaşıyı yanına çağırdı:

— Sen, teğmenle keşfe çıkacaksın evlât, dedi. Yolunuz açık olsun.

Vakit geciktikçe yağmur da şiddetini arttırmıştı, hava kararıyor, etrafı çevreliyen koruluğun içinde göz gözü görmüyordu. Teğmenle onbaşıdan ibaret keşif kolu, düşmanın yarı yarıya yaktığı harap bir çiftlik evine yaklaştı. Teğmen «Aşağı in!» emrini verince, Mecit onbaşı bir sıçrayışta bataklığa atladı. Subayının yanına yaklaşarak, iki atın dizginlerini eline aldı. Teğmen, elindeki haritaya bakıyordu; onbaşıya:

— Ben biraz ileriye doğru gidip etrafı gözetliyeceğim, dedi. Sen burada kal, hayvanları tut.

Mecit onbaşı mahmuzlarını şakırdatarak bir selâm çaktı:

— Sağ ol Teğmenim. Bu hayvanları benim elimden ölüm bile alamaz. Yolun açık olsun, dedi.

Subay gözden kaybolunca, onbaşı da hayvanları ıslanmaktan korumak için, çiftlik evinin avlusuna çekti ve yıkık bir çatı altına barındı.

Gece, gittikçe daha fazla kararıyor, onbaşı dizginleri bir saniye bile elinden bırakmıyordu. Hayvanlar bir tehlike sezmişcesine hırçınlaşıyorlardı. Fakat onbaşının çelik parmakları, iki atı değil, iki devi bile tutacak kadar kuvvetliydi. Vakit geçiyordu Beygirler sessizleşerek uyumağa başladılar.

Bu sırada birdenbire ileriden silâh sesleri duyuldu. Mecit onbaşı bir elile dizginleri tutarken öteki elile de silâhını kaptı, omuzladı.

Etrafında, birkaç karaltı farkedince, ateş etmeğe başladı.

Karşıdan bir ses:

— Boşuna uğraşma be... diyordu. Teslim ol işte, biz kalabalığız. Subayını da öldürdük.

Onbaşı teslim olmak için yaratılmamıştı. Hiç bir Türk teslim olmak için yaratılmaz.

Mecit onbaşının tüfeği ateş saçıyor, kulaklarının dibinde de düşmanların kurşunları vınlıyordu. Ansızın, ta yanıbaşında bir karaltı belirdi ve karanlıkta parıltılar saçan bir kasatura peydah oldu.

Mecit onbaşı birkaç kurşun yemiş, bacakları vücudünü tutamaz olmuştu. Diz üstüne çökerken, tüfeğindeki son kurşunu da ateşledi.

Bir eli dizginleri bırakmıyordu.

Fakat havada parlıyan kasatura, kancıkça bir saldırışla, onbaşının elini kopardı. El, dizginlere asılı kaldı.

Onbaşı, yere yıkılarak son nefesini verirken, çelik elin tuttuğu iki at bütün hızlariyle koşarak oradan uzaklaştılar

Yarım saat sonra, siperde bekleyenler, onbaşının kesik elinin hâlâ dizginlerini bırakmadığı iki atın kişneyerek yanlarına geldiğini gördüler.

Mehmetçikler hayretle ayağa kalktılar. İlk işleri onbaşının kesik elini askerce selâmlamak oldu.

Onbaşının eli, kendisine verilen ödevi sonuna kadar başarmıştı.

Ancak, yüzbaşı, kasılmış parmakları dizginlerden çözerek bu yorgun elin vazifesine son verdi.

Karındaşım OĞUZ HAN

BÜYÜK TÜRK ROMANI -8-

Yazan: Aptullah Ziya KOZANOĞLU

— HAYIR, dedi. Senin ve benim yakışıklı ve tam erkek oluşumuz kurtardı. Manda-Yutan bizim başımızı yesinler diye gönderdiği bu geyikli hatunlar bizim Çin erkeklerinden daha yakışıklı ve daha erkek olduğumuzu görünce bizden yana geçtiler. Uluslar da karılara benzer, güçlü Hakan gördü mü peşine takılıverir. Şimdi de bu iki kılkuyruk saçlı çiganları, hatunların at uşakları diye bize yanaşma olarak verdi. Bunları da bize çevireceğiz. Yağıyı kendi silâhı ile yenmek en kolay, en kestirme savaş yoludur.

Sonra kendisi konukladığımız yamacın orman yönüne, ben de ova yönünde, fakat yoldaşlarımıza daha yakın bir yere yattık. Gece oldu. Gobi Çölüne yakın oluşumuz yüzünden tatlı bir esinti yeli yüzümü okşuyordu. Manda-Yutan'ın yanımıza kattığı yanaşmaların sesleri ile daldığım rü'yalardan ayıldım.

Oğuz Han'ın kulağımı bükmesinden kuşkulanarak yattıkları yere yaklaştım. İçlerinden biri, kendisine (Sa-Huvang) diyeni köpek enciği gibi inliyordu:

— Sesleri duyuyor musun Al-Ang.

Al-Ang denilen kırgız karşılık veriyordu:

— Evet, çakallar uluyor.

— Sen hiç çakal sesi duydun mu?

— Hayır.

— Öyle ise bilesin ki, bu çakal değil, aslan sesidir. Bizi yemek isteyen, aç kalmış Gobi çölü arslanları.

— Çenen tutulsun.

Bu sefer ben de duydum. Gecenin serinliğini yakan bu ulumalar ne çakal, ne de aslan sesi idi. Bu ses, o iki çöl hakanından daha da korkunç ve sinsi bir kanlı canavarın sesi idi. Ve avının kokusunu da aldı mı bir daha dişlerinden hiç bir kuvvet göz koyduğu avı pençesinden kurtaramazdı. İçimizden bir ikisinin canavarın karnına ineceğini düşünerek titredim.

Al-Ang denilen akılsız inledi:

— Ünlü başbuğumuz bizi bu Türk beylerinin peşine niçin taktı? Bu iş beni sarmadı. Ninem kurbağa ile konuşan göle, çakal ile konuşan çöle gider, derdi. Şimdi takıldık bu çakal suratlı beylerin ardına, çöle doğru gideriz, bizim son durağımız, arslanların karnıdır.

— Başbuğ bizi uşağa benzeriz, diye seçti. Hiç te aldanmamış bir uşak gibi titriyoruz. Bak! Uluma kesildi. Belki aslan kokumuzdan tiksinip gitti.

İki yoksul, ulumanın kesilmesi ile canavarın yaklaştığı ve pusuya yattığını nerden bilsinler? Ben de bu konuşmaya daldığım için tetik durmuyordum. Birden (Hunk!) diye bir ses karanlıkları yırttı. Bir keçe yoksul Çin uşaklarından birisinin tepesine seriliverdi.

Parsın sevinç homurtusu ile, Çinlinin ölüm çığlığı çöl soğuğuna üşüyen yüreklerimizi yaktı. Yerimden fırlamamla mızrağımı doğrultmam bir oldu ama, canavar ile Çinli karanlıkta yerlerde topaç gibi döndüklerinden fırlatamıyordum.

Yüreğimin ezildiği bir anda havada bir kartal uçar gibi karanlık bir gölge yerde yuvarlanan parsla Çinlinin üzerine indi. Yoksul Çinlinin soluğu çoktan kesilmişti. Fakat, avını elinden alan bu yeni yağı parsı sinirlendirmişti. Daha korkunç homurtularla hırladı. Karanlıklar arasında sırtüstü yatıp pençelerini ve dişlerini kalkanladığını seçebildim. Fakat yeni yağı bu durumu bekliyormuş gibi bir daha parsın karnına doğru uçtu. Bir tos attı. Havada bir çelik parladı. Oğuz Hanın (Arkar) denilen yabani dağ keçisi boynuzundan yapılı bıçağını tanıdım. Karnı deşilen parsın içinden boşalan havanın ıslığı fışkıran kanları ile birlikte yüzüme çarptı.

Bu ölüm yolundan geri dönüş, Çinli iki yoksulun gözleri ile birlikte yüreklerini de açtı; ayazda kalmış kaz gagası gibi takırdayan sesleri ve titreyen elleri ile Oğuz Han'ın ayaklarına kapandılar.

Manda-Yutan'ın bizi yollarda oylamak için yanımıza kattığı çaşıtları böylece bizden yana geçmiş oldular. Oğuz Han, bu yeni yanaşmalarına küçük bir ders verdi. Ortus'da oturan kalabalığın daha önce Gobi çölünü aşıp Altındağ yamaçlarından gelen dedelerinin yerli Çinlilerle karışımından doğan melez bir ulus olduğu için kendilerinin de ufak bir eğitme ile Türkler gibi döğüşken ve girişken olacaklarını, bu yüzden yanına at uşağı diye aldığını bildirdi. Sonra bana döndü:

— Doğanl dedi. Bu yuvaya dönen yeni kardeşlerimizin in-

Yerimden fırlamamla, canavarın üzerine atılmam bir oldu...

sanın kulağını tırmalayan Çinli adlarını kendi törene göre Türk adına çevir.

Yoksulların adını (Sarsak) ve (Allak) koyduk. Tanrıya şükür iyi türkçe bilmediklerinden adlarına uyup biri salak, diğeri alık olmadı. Hakan katında işe yarar iki yardımcı oldular.

VIII

Bu fasıl Oğuz Han'ın babası Karahan'la orduda nasıl karşılaştığını ve üvey kardeşile boy ölçüşüp yarıştığını bildirir.

Babasına, Manda-Yutan'ın elçi gönderip kafasına kötü düşünceler aşıladığını bildiği için Oğuz Han gücünü gösterirken sert, aklını gösterirken yumuşak davrandı:

— Bu yanınızdaki Hıtay elçisinin sizi Ortus ülkesinden atan, sizin ulusunuzun yağısı (Mung-Tiyen) in el ulağı olduğunu biliriz. Türk hakanlığı siz babam sağ oldukça elbette sizindir. Ama sizden sonra, beni anlada, yeğitlerin başında şimdi önünüzde yenebilecek olanındır. Böyle bir yiğit varsa buyursun ,meydan açık, dedi.

Kim çıkar da ortasında kurulu hakan otağının alnına kırk yeğitin çift çatallı kara oklarla dizdiği (Karahan oğlu Oğuz Tekin) yazısını bozabilirdi? Değil orda, sonradan da Oğuz Han yaşadıkça hiç bir yeğit ne dost elinde, ne yağı elinde çıkıp bu kara oklar ve boz okçularla yarışamadı. Tanrı kavgada üst gelmek için ne gerekirse onu Türk ulusuna armağan etmişti.

Kara Han'ın bulunduğu çevre neresi ise, Hakan nerede mola vermişse otağları kurup, tuğları diktiği yere (Ordu) denirdi. Eğer Hakanın eğlendiği yer önceden kurulmuş bir şar ise (Ordu Kenti) denirdi.

İşte daha biz Oğuz Tekin'in kırk yeğitini alpıda (ordu) ya yetişinceye kadar geçenleri, sonradan Oğuz Han'ın bilgi ve bilek yoldaşı olan (Bozancar) yeğitten dinledim.

Karahan, (Manda-Yutan) ın çanının gönderdiği elçiden, Oğuz'un Hıtay duvarlarını aştığını, başbuğ sarayına tek başına bastığını, iki Çin prensesinin kaçırıldığını ve babasını öldürüp yerine hakan olmak istediğini duyarak, yeni karısı ve yeni oğlunun da kandırması ile Oğuz'u orduya girer girmez Hayl demeden boğazlatmağı düşünmüştü. Orduya gelen yollara gözcüler konmuş, otağın içine de cellâtlar saklanmıştı.

Büyük bir yeme içme yapmış, sağında Manda-Yutan'ın çaşıtı solunda Oğuz'un yerine Hakan yapmayı aklına koyduğu Çinli karısından olma küçük oğlu açık havada başbuğları, kurultay büyükleri, bilginleri ile birlikte eğleniyordu.

Kimseler gözcüleri yarıp Oğuz'un ve kırk yeğitin orduyu basabileceğini akıllarından bile geçirmediklerinden, gülüp eğleniyor, Karahan ile yeni Tekin'i alkışlıyorlardı. Tam Hıtaylı çaşıt, Karahan'ın kulağına:

— Oğuz vakitsiz ötmek isteyen uyuz horozlara benziyor. Ordunuzu, kurultayınızı çocukça atakları ve olmayacak kabadayılıkları ile kendine bağlayıp sizin başınızı almak istiyor, bize bunun için sığındı, sizi seven ve sizin yeryüzündeki Tanrı oğullarının en kutlusu olduğunuzu bilen şirin kardeşiniz, ben Mung-Tiyen Başbuğ ellerinizi öpmeğe ve alçakça kurulan bu tuzağı size, ayaklarınızın kirli sularını yıkamanızın çağı geldiğini bildirmeğe gönderdi. Ve ayrıca diledi ki bu şaşkın horozu kurultaya, ordu başbuğları ile çavuşlarına bildirmeden, kendi yeğitlerinden ayırarak boğazlayıp temiz ellerinizi kirlettiğinizi kimseler çakmasın, bu vakitsiz öten horozun...

(Devamı gelecek sayıda)

TARİH YAPRAKLARI

HAZRETİ MUHAMMED'İN MEKKE'DEN MEDİNE'YE HİCRETİ

16 Temmuz 622 yılında Hazreti Muhammet putlara tapan Mekkelilerin eziyetlerine tahammül edemedi. Allahın izni ile Mekke'den çıkarak Medine yolunu tuttu. Hicrî denilen takvim işte bugünden başlar.

PETERVARADİN'İN ZAPTI

Kanunî Sultan Süleyman devrinde, Tuna üzerinde, Belgrad şehrinin kuzey-batısında bulunan ve stratejik bir durumu olan Petervaradin kalesi, Türk ordusu tarafından 14 Temmuz 1526 da kuşatıldı, ertesi gün şehir ve 27 Temmuz 1526 da da şehrin kalesi zaptedildi.

PRUTH MUHAREBESİ

III. Ahmet zamanında Rus Çarı Deli Petro, Baltık ve Karadeniz'lere çıkmak, hâkim olmak için bir savaşa girişmişti. Buğdan'da Pruth üzerinde Osmanlı Ordusu Ruslarla karşılaştı. Hırım Hanı, Devlet-Giray da yardım etti. Rus ordusu fena halde bozuldu. 9 Nisan 1711 de sefere çıkan Baltacı Mehmet Paşa, 20 Temmuzda savaşı kazandı, 21 Temmuzda Rus Kraliçesi Katerina, Mehmet Paşanın çadırına gelerek hediyelerle birlikte sulh yapmağa girişti. Bu suretle bir zafer kazanılmış oldu.

TÜRK DONANMASININ FRANSA'YA YARDIMI

Kanuni Sultan Süleyman devrinde Fransa hükûmeti, o tarihte Avrupa'nın en kuvvetli devleti olan Almanya'ya karşı kendisine yardım edilmesini rica etmişti. Barbaros 150 parça gemi ile 21 Temmuz 1543 te Marsilya'ya vardı. O tarihte Avusturya-Macaristan yolu ile Türkler Almanları yıpratmasalardı, Charles-Quint Fransa'yı ortadan kaldıracaktı.

ANKARA MEYDAN MUHAREBESİ

20 Temmuz 1402 de Mogol İmparatoru Timur'un orduları Anadolu'ya sarkmış ve Ankara civarında Çubuk-Ova'da büyük bir meydan muharebesi olmuştu. Türk hükümdarı Yıldırım Bayezit bu savaşta yanındaki beylerin düşman tarafına geçmesi yüzünden yenildi ve esir düştü.

PLEVNE MUHAREBESİ

Bizim tarihlerimizde 93 Seferi diye adı geçen, Rusların her cepheden üstün kuvvetlerle saldırmasıyla başlıyan savaşta Gazi Osman Paşa düşmanı Plevne'de durdurdu. Düşmana üst üste müthiş darbeler indirdi

ÖĞRETMENİNİZ DİYOR Kİ

Yabancı bir dil öğreniniz

YAZAN: SADIK ÖVET

SEVGİLİ çocuklar,

Hiç tanımadığınız yabancı insanlar arasında kaldığınızı düşününüz. Daha iyi canlandırmanız için Türkçeleştirilmemiş bir film seyredelim diyelim. Ne yaparsınız, ne anlarsınız? Dillerini bilmediğimiz insanlarla karşılaşınca yapacağımız iş birtakım işaretlerle maksadımızı anlatmaktır. Tarih derslerinde hatırlarsınız. İlk anlaşma, haberleşme işaretlerle seslerle veya karşıdan karşıya ateş yakmak suretiyle olurdu. Fakat bu binlerce yıl evvel yapılırdı. Sözlerinden bir şey anlamadığımız en güzel bir filmi de seyretmek, istenen zevki vermeyecektir. Anlaşma, konuşma işi daha önemli olunca, meselâ bilgimizi arttırmak için başka bir milletin kitabını okumak istersek ne yapacağız? İş hayatında çalıştığımız zaman, alış veriş yaptığımız başka yerlerdeki ticarethanelerle, nasıl mektuplaşacağız? Tabii onların dillerini anlamamız lâzım.

Son yıllarda memuriyetlerde lisan bilenlere daha fazla maaş veriyorlar. Birçok müessese ve bankalar birisini almak istedikleri zaman lisan bilenleri istiyorlar. Sözün kısası daha fazla öğrenmek, yükselmek ve para kazanmak için yabancı bir dil bilmek lâzımgeliyor.

Çocuklar bizde yabancı dile karşı merak ve öğrenmek hevesi Tanzimat devrinde başlar. I. Dünya Savaşına kadar Fransızca bilmek isteyenler fazla idi. Türkçeye birçok kitaplar o dilden çevrilir, birçokları birşey bilmek ve görmek için

Fransa'ya giderdi. Sonraları Alman ilmi ve tekniği ilerlediğinden bu savaştan evvel ve sonra Almanca öğrenenler fazlalaştı. Son II. Dünya Savaşından sonra ise Amerikanın zenginliği, teknikte ilerlemesi, icatları dolayısiyle savaşı kazanması, hepimizin ilgisini o yöne çevirdi. Artık bu teknik ve bilgileri anlamak, tanımak için şimdi birçokları İngilizce öğrenmeğe çalışıyor. İyi oluyor. Çünkü başka bir dil bilen her alanda, her işte istediğini daha çabuk ve kolay elde ediyor. Bunun için yine son yıllarda ilkokulu bitiren birçok arkadaşlarınız yabancı okullara adetâ hücum ediyor. Fakat bu okullara belli sayıda öğrenci aldıklarından az kişi girebiliyor. Imtihana katılıp da istedikleri yabancı okula giremiyen arkadaşlarınızın anne ve babaları çok üzülüyorlar. Sanki dünya başlarına yıkılmış gibi oluyor. Fakat değmez çocuğum! Çünkü senin zekân, kavrayışın, ötekilerden aşağı değil ki. İmtihanda belki sıkıldın, bazı sorulara önem vermedin, belki de istenenleri yaptın, fakat kurrada şansın yardım etmedi. Buna bakıp ta kötümser olma. Sana bir tecrübe oldu. Bu da kazanç sayılır.

Bu okullara girenler seviniyorlar. Hattâ ziyafetler veriyorlar. Haklılar. Çünkü bu ilk başarıları. Ama ben şu okula girdim, bu okulda okuyacağım gibi gösteriş ve fantaziye kaçılırsa elde edilen lisan insanı olgunlaştırmaz. Anne ve babaların çırpınmasındaki maksat ortadan kalkar.

Bu olayları görünce bu gibi yerlerde okuyan arkadaşlarınızla konuşayım dedim. Kendi anlayışlarına göre istedikleri gibi söylediler.

Bir yabancı okul öğrencisi olan Oya arkadaşınız:

— Efendim, dedi. Okulda iyi lisan öğreniyorum. Fakat o kadar çok ders ve ezber veriliyor ki, eğlenme zamanımdan, hattâ uykumdan fedakârlık yapıyor, bunları yetiştirmeğe çalışıyorum. Sonra bir az serbest hareket etsek hemen ceza veriliyor:

Yine yabancı bir okuldan Sinan:

— Okulumu seviyorum. Bol ders araçlarımız var. Yabancı dili de ilerlettim. Fakat bizde öteki okullar gibi birkaç dersten bütünleme yok. Bir dersten kırık numara alınca sınıfta kalıyoruz. Sonra ceza olarak sahifelerce yazı yazdırılıyor.

Sevgili çocuklar, arzularına göre konuşan bu arkadaşlarınıza müjdeleyim. İstemedikleri bazı şeyleri Maarif Vekâleti tarafından düzeltiliyor. Yalnız bu konu beni fazla ilgilendirdiği için yine bu gibi arkadaşlarınızla konuşmağa devam edeceğim. Yabancı dil öğreniniz diyoruz ama bu iş nasıl oluyor?

İlk anlaşma, haberleşme, işaretlerle, seslerle veya karşıdan karşıya ateş yakmakla olurdu.

SABUN

Temizlik deyince ilk akla gelen şey sabundur.

DEDELERİMİZİN ağzında «temizlik imandan gelir» diye bir söz dolaşır.

Bu sözü muhakkak annenizden, babanızdan duymuşsunuzdur. Temizlik deyince ilk akla gelecek olan şey sabundur.

Hergün kullandığımız bu alçak gönüllü, insanların en önemli ihtiyacı sabun, bir zamanlar hiç umursanmayan bir madde idi.

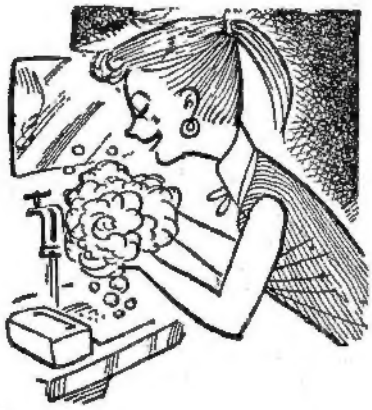

Fakat onun önemli genel savaşta anlaşılmıştır. Ordular birbirlerine harbe giriştiler. Uluslar düşmanlarına öyle atıldılar ki, siperlere, savaş alanlarına gitmeyen adam kalmadı. Şehirlerde yalnız kadınlar, ihtiyarlar ve çocuklar kaldılar.

Savaş meydanlarında aylarca siper içinde, toz toprak altında kalan erler bakımsızlıktan ve pislikten ölmeğe başladılar.

Çünkü sabunun içine konulması lâzımgelen maddeler cephane yapmak için kullanılıyor, sabun yapılamıyordu. Böyle olunca temizliğe çok ihtiyacı olan bukadar kalabalık ordular, dolayısiyle şehirler sabunsuzluk sıkıntısı çektiler.

Pek eski zamanlarda Akdeniz milletleri, temizlik için çocuklarının vücutlarına zeytinyağı sürerlerdi. Diğer bazı uluslar da nebatlardan elde edilen birtakım sularla bu işi görmeğe çalışırlardı.

Sonra temizlenme hususunda kilden de faydalanmışlardır. İlk defa sabundan bahseden Romalı muharrir Plinen'dir.

Biri sert, biri yumuşak iki nevini anlatan bu muharrir, bunun saçları parlatmakta ve temizlenmekte büyük bir rolü olduğunu söylüyor.

Vezüv yanardağının külleri altında ezilmiş kalmış olan Pompei şehrinde yapılan araştırmalarda sabun yapmağa mahsus âletler bulunmuştur. Ve gene bu küllerin arasında bulunan sabun parçaları tetkik edildiği zaman bugünkü sabundan farksız bir halde olduğu görülmüştür.

Memleketimizde sabun, zeytinyağı çıkarılan başlıca yerlerimizden yapılmaktadır. Ayvalık, Kuşadası, İzmir, Gaziantep gibi yerlerde sabun çıkarılmaktadır.

Sabun insanın yaşayışiyle ilgili bir ihtiyaçtır.

Birleşik Amerika'da senede bir milyar kilo sabun yapıldığını söyliyecek olursak sabunun ne kadar önemli birşey olduğu meydana çıkar.

ÇOCUKLARIMIZA AHLÂK ve DİN ÖĞÜTLERİ-BİLGİLERİ

İlk Müslüman Olan Han:
SALTUK KARA HAN

ELDE bulunan tarihlere göre; başta kendisi olmak üzere, bütün bir BOY halkı ile birlikte müslüman olan Satuk Kara Han'dır. Bu Han, Türk kahramanı (Alp Er Tunga) nın soyundan gelmiştir.

Bu Satuk Kara Han bir gece düşünde - yani rüyâsında - gökten bir adamın indiğini gördü. Bu adam kendisine türkçe: «Müslümanlığı kabul edersen dünyada ve ahrette esenlik bulursun» dedi. O da düşünde bu adamla konuşarak ve (Kelime-i Şahâdet) getirerek müslüman oldu. Sabahleyin kalktığında, müslüman olduğunu açığa vurdu. Kendisini bütün BOY'u takip etti, Orta-Asya'da bütün Balasagun, Buhara ve Semerkand halkları hep birden müslüman oldular.

Bu büyük nurlu hareket bundan bin yıl evvel oldu. Böylece, yalnız Arab yarımadasında değil, On-Asya'da değil, Türk Asyasında da İslâmiyetin ışıkları yayıldı, birden genişledi.

KIRK YILLIK ÖĞRETMEN

ATALAR SÖZÜ

Ata malı olan yerde Özün kazandığın haramdır

ÇOCUKLAR, annelerinin sütünü, babalarının malını kendilerinin öz malı bilirler. Hatta: «Babanın malı mı?» veya «Babasının malıymış gibi» sözleri de bunu gösterir. Baba malı, anne sütü çocuğa tatlı gelir. O, buna o kadar alışıktır ki, kendi malını bırakır, annesinin, babasının şeylerini yer, içer, kullanır; bu ona tatlı gelir. O derece ki, sanki kendi malı harammış gibi hareket eder.

Bu ata sözü bir duyguyu ifade eder. Çocuğun kendi öz malını iştiha veya itibar göstermesinde bir menfaat duygusu olmakla beraber ana sütüne hasret, babaya sevgi ve bağlılık duygusu da vardır.

Ay Alioğlu

GÖKLERİN EN SERBEST VE EN SÜRATLİ KUŞU

KIRLANGIÇ

KIRLANGIÇ, teklifsizce gelip evlerimizi işgal etti. Pencerelerimiz, damlarımız altında, bacalarımız içinde yuva kurdu. İnsana öyle geliyor ki, kırlangıç kuvvetli kanatlarına güvenir; fakat hayır, yuvasını da, yavrularını da bizden uzaklaştırmaz. İşte bu yüzden evimizin sahibi oldu. Sadece evimizi almadı, yüreğimizi de kazandı.

Kırlangıcı avucumuz içine alıp ona yakından bakarsak, çirkin ve garip bir kuş olduğunu görürüz. Ama bu, mükemmel bir kuş olduğundandır. Bu yüzden tabiat herşeyi göze almıştır: Şekle önem vermemiş, sadece hareketi düşünmüştür. Ve işinde okadar iyi muvaffak olmuştur ki, istirahatte çok çirkin olan bu kuş, uçarken kuşların en güzeli olur.

Hilâl şeklinde kanatları, fırlak gözleri, boyun yok, var ile yok arasında bacaklar ve sırf kanat. İşte kırlangıcın genel çizgileri. Bunlara gayet geniş bir gaga da lâzımdır; bu gaga uçuş esnasında sürekli bir şekilde açılır, kapanır. Böylece kırlangıç uçarken yer, uçarken yıkanır, uçarken de yavrularını besler.

Düz bir doğru halinde şahinin yıldırım gibi uçuşuna yetişemezse de, buna karşılık çok daha serbesttir; döne döne uçar; yüzlerce daire, bitmez tükenmez belirsiz şekiller, karışık, değişik eğriler çizer. Bu dairelerin, şekilerin, eğrilerin üzerinden geçer, tekrar geçer. Düşmanın gözleri kamaşır, başı döner ve ne yapacağını şaşırır. Kırlangıç onu bıktırır, yorar; düşmanı da onu kovalamaktan vazgeçer, çeker gider; ama kırlangıç hiç yorulmamıştır. O, havaların biricik kıraliçesidir: Hareketlerindeki oynaklık sayesinde bütün gökyüzüne sahiptir. Söyleyin bana, kim onun gibi her an hamle değiştirebilir ve birdenbire geri dönebilir? Hiç kimse... Durmadan titreyen bir avın yani bir sineğin, bir sivrisineğin, havalarda sallanan ve düz bir doğru halinde gitmiyen bin bir böceğin peşinden koşmakla bu harikulâde uçuşu öğrenir.

Kırlangıç uçuştaki bu istidat ve sanatı sayesinde kanatlılar âleminin başında bulunur; ayni zamanda da yuvasını çok sever ve ona büyük bir aşkla bağlıdır.

Bu kuşlarda, bacaklar kanatların yerini tutamaz. Bu yüzden yavrulara verilen biricik terbiye kanat terbiyesidir. Kanatları kuvvetlenineeye kadar da yavrular yuvalarından çıkmazlar. Böylece anaları onlara uzun zaman bakar, onlar için de uzun zaman üzülür. Kuşların en hareketlisini yürek yuvaya bağlar. Yuva onun için bir ocak, bir ev, bir okul olur. Bu yuvada yavrulara bakan şefkatli bir anne oturur, küçük kardeşlerine bakan genç ablalar oturur ve böylece uzun gayretlerden sonra yavrular gelişir ve uçmayı öğrenirler...

Hayır, halk kırlangıcı kanatlılar âleminin en iyi kuşu sanmakla aldanmaz.

Niçin mi aldanmaz? Çünkü kırlangıç havaların en serbest kuşu olmakla en bahtiyarıdır.

Bu kuş harikulâde bir uçuş sayesinde serbesttir.

Bu kuş yemeğini kolaylıkla bulmak sayesinde serbesttir.

Bu kuş istediği iklimi seçmekle de serbesttir.

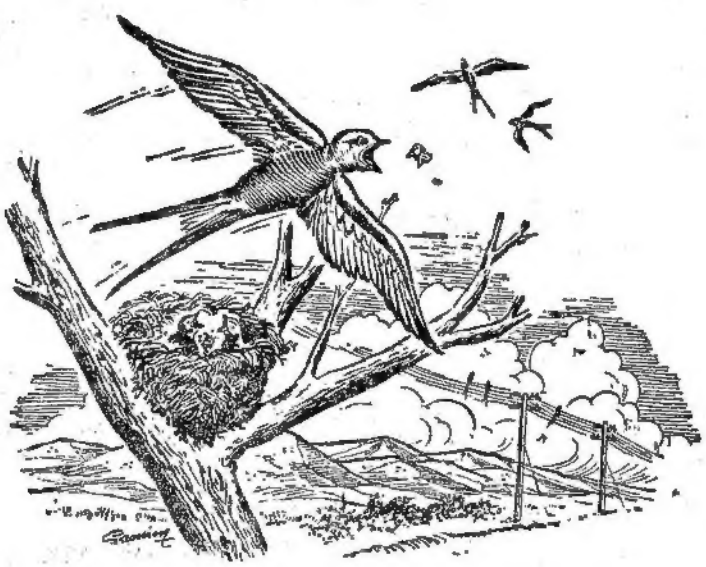

Kırlangıç için yuva, bir ocak, bir ev, bir okuldur.

ÇOCUK HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

SAYI: 8 CİLT: 1
16 TEMMUZ 1958

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden:
CELAL DEMİRAY

Hazırlayan:
OĞUZ ÖZDEŞ

Yayınlayan:
TÜRKİYE YAYINEVİ
Ankara Caddesi No. 36
İstanbul
Telefon: 22 37 14

Basıldığı yer:
TÜRKİYE BASIMEVİ

İç mecmua: APA Ofset
Klişe: Türkiye Klişe Atölyesi

Sayısı: 50 kuruş. Yıllık abonesi (50 sayı) 25, altı aylığı 12,5 lira. Dış ülkelerdeki abonelerden 5 lira fazla ücret alınır.

TÜRKİYE YAYINEVİ

Tam Bir TÜRK Çocuğu musunuz ?

Aşağıdaki soruları dikkatle okuduktan sonra doğru cevaplar verin. Neticede, 10 tane evet 4 tane hayır cevabı vermişseniz, tam bir Türk çocuğu olduğunuz için memnun olabilirsiniz. Eğer 7 tane evet, 7 tane hayır cevabı vermişseniz noksanları olan bir Türk çocuğu olduğunuzu anlayarak kusurlarınızı düzeltmeğe çalışınız.

1 — Sokaklara tükürür müsünüz?

2 — Bir yere giderken vapur, tren veya tramvayda cebinizde kalmış olan eski biletleri tekrar kullanmayı düşünür müsünüz?

3 — Okulda, iki arkadaşınızın kavga ettiğini görseniz; size gelip kimin kabahatli olduğunu sorsalar, yakın arkadaşınızın fenalığına da olsa hakikati olduğu gibi anlatır mısınız?

4 — Okulda yardım parası toplanırken, yanınızda para olduğu halde vermekten çekinir misiniz?

5 — Evinize, arkadaşınız sizinle oynamağa, konuşmağa gelse ona yemişlerinizden ikram eder misiniz?

6 — Yolda giderken yabancı bir çocuk veya büyük size tanıdığınız bir binayı sorsa, o yeri hemen tarif eder veya gösterir misiniz?

7 — Sokakta veya okulda fakir bir çocuğa kendi eşyalarınızdan veya kitaplarınızdan verir misiniz?

8 — Millî bayram günlerinde sevinç içinde törene gider misiniz?

9 — Size inkılâp tarihinden sual sorsalar fazla düşünmeden cevap verebilir misiniz?

10 — Türkiye haritasını ezbere çizebilir misiniz?

11 — Etrafta polis olmadığı zaman nizama aykırı bir hareket yapar mısınız?

12 — İstiklâl Marşı çalındığı zaman nerede olursanız olun selâm durur musunuz?

13 — Istiklâl Marşını duyup, selâm durmayan veya şapkasını çıkarmayan bir arkadaşınıza bunu hatırlatır mısınız?

14 — Yolda istemiyerek birine çarparsanız hemen af diler misiniz?

VATANDAŞLIK BİLGİLERİ

VERGİ NİÇİN VERİYORUZ?

HÜKUMET, Millet Meclisinin yapmış olduğu kanunlara göre evi, apartımanı, dükkânı, mağazası, tarlası çiftliği olan herkesten, çalışan işçi ve memurların kazançlarından muhtelif isimler altında bir vergi alır. Her yurttaş, fakir zengin hükûmete az çok bir vergi verir.

Hükûmet bu vergiyi bizlerden niçin alıyor? Her yurttaş niçin kazancının bir parçasını vergi olarak hükûmete veriyor? Bunu hiç düşündünüz mü?

Yurdun içinde ve dışında hükûmetimizin yapmağa mecbur olduğu birçok işler vardır. Bütün yurttaşların evlerinde, köylerinde, kasabalarında, şehirlerinde... Her yerde malından,, canından, namusundan korkusuz ve rahat olarak yaşamalarını hükûmet temin eder

Milletin sağlığını korumak için hastahaneler, dispanserler, bakım evleri açmak, köylere varıncaya kadar doktorlar göndermek hükûmetin vazifesidir.

Köylünün ziraat çalışmalarına her türlü vasıtalariyle hükûmet yardım eder. Onlara tohumluk verir; yeni ve fennî ziraat âletleri getirtir. Ziraat işlerinin düzene konulması, ürünlerin verimli olması için gereken yerlere ziraat ve fen memurları gönderir. Nihayet yurt çocuklarını ve gençlerini okutmak için birçok okullar açar... Yurdumuzu düşmanlardan korumak için tam düzenli büyük bir ordu besler... Silâh, cephane, harp eşyası ve âletleri satın alır...

Kısaca: Hükûmet yurdun içinde ve dışında milletin rahat, mes'ut ve medenî bir hayat yaşaması için bütün gücile çalışır. Ve bütün bu büyük işleri yaparken milyonlarca lira para harcar. İşte hükûmetin bu harcadığı paralara hükûmetin gideri denir

Şimdi düşünelim. Acaba hükûûmetimiz bütün bu işler için harcadığı parayı nereden bulur?

İşte hükûmetimiz giderlerine karşılık olarak bu parayı vergi adı altında gene milletten alır ki, bu da hükûmetin geliridir. Bütün yurttaşlar bu vergileri seve seve vermekle hem ki bilirler ki; bu vergiyi gününde ve düzgün vermekle hem hükûmetin işini kolaylaştırmış olacaklar, hem de büyük bir inan içinde rahat ve mes'ut bir hayat yaşayabileceklerdir.

İlkokulun 1-5. sınıflarından bu sene (pekiyi) derece ile mezun olanların resimlerini, neşre devam ediyoruz. Bu yıl (pekiyi) derece ile sınıflarını geçen kardeşlerimizin, sınıf geçme derecelerini başöğretmenlerine tasdik ettirerek, adları, okul adresleriyle birlikte yollamalarını bekliyoruz.

AYŞE ÖZDEŞ ☆ Lâleli, Kocaragıppaşa İlkokulu, S. 3/A, No. 616

ÜMİT ÖZDEŞ ☆ Lâleli, Kocaragıppaşa İlkokulu, S. 3/A, No. 646

SEFA YÜCE ☆ Beyoğlu, Namık Kemal İlkokulu, S. 5/B, No. 112

NECATİ GÖZE ☆ Balıkesir, Altıeylül İlkokulu S. 3/B, No. 44

ASUMAN UĞUR ☆ Atatürk I. İlkokulu, 2/D, No. 340

GÖNÜL KUZGUN ☆ Adana, Ziyapaşa İlkokulu, S. 2, No. 258

GÜNER ÜNAL ☆ Ankara, Ulus İlkokulu, Sınıf: 5/B, No. 291

GUNERİ ÜNAL ☆ Ankara, Ulus İlkokulu, Sınıf: 1/C, No .691

HAKAN ÜLKER ☆ İzmit, Yenidoğan İlokulu, Sınıf: 2, No. 135

NECDET TUNCA ☆ Ankara, Demirlibahçe İlkokulu, S. 2, No. 1072

TAMER ÜNVER ☆ Usküdar, Paşakapısı İlkokulu, S. 1, No. 131

İLKER SEZER ☆ Sarıkamış İlkokulu, Sınıf. 5 No. 303

ÇOCUK HAFTASI

İÇ MECMUA

DÜŞÜNCELERİ okuyan MAKİNE

YILDIRIM KAPTAN DOĞU ÜLKESİ SINIRINDA CASUS DİYE YAKALANIP ÖLÜME MAHKUM EDİLMİŞTİ.. ASKERLER SON DAKİKADA YANLIŞLARINI ANLADILAR, VE ONU SERBEST BIRAKTILAR...

AZ KALDI BEDAVADAN ÖLECEKTİM... **O PATLAYAN ŞEY** NE? HA ANLADIM, YANLIŞLIKLA BENİ İDAMA KALKAN BAŞCELLAT **YEŞİL FIÇIYLA** HAVAYA UÇARAK CEZASINI BULDU!...

8

BU ÜLKENİN ASKERLERİ ÇOK FENA KALPLİ İNSANLAR.. ACABA **ŞEF**„ DEDİKLERİ NASIL BİR ADAM?

HERHALDE O DAHA GADDAR BİR İNSAN OLMALI!.. HALBUKİ **VİDUA** GEZEGENİNİN **BATI ÜLKESİ** İNSANLARI NE KADAR İYİ KALPLİ!..

YILDIRIM KAPTAN YOLUNA DEVAM EDERKEN SIKSIK GİZLİ POLİSİN YERLE BİR ETTİĞİ HARABELER GÖRÜYORDU!..

DİKKAT! BU EVDE OTURANLAR ŞEFİMİZ KAH-MENİN TELEVİZYONDAKİ KONUŞMASINI ALKIŞLAMADIKLARI İÇİN CEZALANDIRILDILAR!

YILDIRIM KAPTANIN YOLCULUĞU HADİSESİZ GEÇTİ..YALNIZ BİR ARA KARA BİR UÇAK GÖRÜNDÜ...

PEŞİMDEN GELİN! SİZİ SARAYA GÖTÜRECEĞİM...

BU BAYKUŞ KILIKLI UÇAK ÖNCÜM OLACAK GALİBA?..

BİRAZ SONRA ÖNCÜ UÇAK KAYALIKLAR ÜZERİNE KURULMUŞ BİR KALEYE İNDİ...
BURASI NE KORKUNÇ YER BÖYLE!.. ACABA BURAYA GELEN "MİSAFİRLER" DIŞARIYA SAĞ ÇIKABİLİRLER Mİ?..
HEY! UÇAĞIM HAVALANIYOR! DURDURUN ONU DİYORUM!..
UFAK BİR EMNİYET TEDBİRİ... ŞAYET UÇAĞINIZDA BOMBA VARSA DİYE UZAKLAŞTIRDIM!..
BEN FENALIK İÇİN DEĞİL BARIŞ İÇİN GELDİM!
ORASI HENÜZ BELİ DEĞİL!.. BUNDAN SONRA ESASEN UÇAĞA İHTİYACINIZ OLMIYACAK KAPTAN!..
UÇAĞIMI KAYBETMEMESİNİZLENDİM... AMA BUNU BELLİ ETMEMELİYİM!..
BÜYÜK ŞEF! ELÇİ YILDIRIM KARTAN GELDİ!
ALIN İÇERİ!.

YILDIRIM KAPTAN, KAH-ME'Yİ GÖRÜR GÖRMEZ BU ADAMLARLA ANLAŞMA YAPILAMIYACAĞINI ANLADI... FAKAT BELLİ ETMEDİ...
TANIŞTIĞIMIZA MEMNUN OLDUM!.. İNŞALLAH BURADAN AYRILMADAN BİR ANLAŞMAYA VARIRIZ!..
BURADAN AYRILMAK MI?.. HA, HA HAY!..
BATI ÜLKESİ BİZİMLE BARIŞ YAPMAK İSTİYORMUŞ!
HA...HA..ŞEFİMİZ BÜTÜN KAİNATA HAKİM OLMAK İSTİYOR!
KAH-ME'NİN HAKKI VAR... KUVVET KİMDEYSE HAK ONUNDUR...
YILDIRIM KAPTAN BURALARA KADAR BOŞUNA GELMİŞ!..
MADEM Kİ SEN DÜNYA ADAMISIN VİDUA GEZEGENİNDE NE ARIYORSUN?..
GÖKYÜZÜNDE DOLAŞIRKEN HAVA GEMİM BOZULDU!..
BÖYLECE DÜŞMANLARIMIZIN TOPRAKLARINA İNDİN, ONLARLA DOST OLDUN ŞİMDİ DE ONLARIN ELÇİSİSİN!..
AYNI ZAMANDA SİZİN DE ELÇİNİZİM...
NASIL OLUR?
SİZDE, DÜŞMANLARINIZDA BİRBİRİNİZDEN O KORKUNÇ BOMBA YÜZÜNDEN KORKUYORSUNUZ!

EVET!
İKİ TARAF DA BU BOMBALARI YOK EDİP BARIŞ YAPSA, BU KORKUYA MAHAL KALMAZ!

EVVELÂ ONLAR BOMBALARINI YOK ETSİNLER.. SONRA BENİM ŞEFLİĞİMİ KABUL ETSİNLER!
ŞEF! ACELE BİR HABER!.

KADINLI ÇOCUKLU 50 KİŞİLİK BİR GURUP, YÜKSEK MÜSAADENİZİ ALMADAN TOPLU HALDE KIRA GİTMİŞLER!..
NEE?..
DERHAL HEPSİNİ ZİNDANA ATIN!. 20 SENE YATSINLAR!..

BU KADAR HAİN OLMAYIN ŞEF!
MÜSAADEM OLMADAN TOPLU HALDE NASIL KIRA GİDERLER! OH OLSUN!

İYİ AMA KAH-ME SENİN İDAREN, BU İSE, BATI ÜLKESİ SENİN İDARENE GİRERSE MAHVOLUR! BİRAZ İYİ KALPLİ OL!..
BİLÂKİS MESUT OLUR-LAR.. HALK TOPLULUKLARI ANCAK BÖYLE İDARE EDİLİR!

O HALDE SENİNLE KONUŞMAKTA FAYDA YOK! BEN GİDİYORUM!
BENİM İMZALI MÜSAADEM OLMADAN NEREYE GİDEBİLİRSİN?..

YOLUMDAN ÇEKİL! MAYMUN SURATLI!..
DUR DURDUĞUN YERDE!.. ATEŞ EDERSEM MAHVOLURSUN...
ACELE ETME! BELKİ YILDIRIM KAPTAN SÖZLERİMİ YANLIŞ ANLADI... TEKRAR EDEYİM!...
...BEN SANA GİDEMEZSİN DEMEDİM... ANCAK BENİM İMZALI MÜSAADEM OLMASI LÂZIM DEDİM...
BENDE BÖYLE BİR MÜSAADENİZ YOKKİ!..
O HALDE SEN DE GİTME!
SİNİRLERİME HÂKİM OLMALIYIM... AKSİ HALDE HİÇ BİR NETİCE ALMAMA İMKÂN YOK!..
PEKİ SAYIN ŞEF!
...SENİN GİBİ KUVVETLİ BİR ŞEF'E KARŞI BEN BOYUN EĞMEKDEN BAŞKA NE YAPABİLİRİM!
EĞER HARPÇIKARSA SİZİN GİBİ BİR ŞEFİN İDARESİNDE OLMAK İSTERİM... SİZ DAHA KUVVETLİSİNİZ!.

BU HERİF DALKAVUKLUK İSTİYOR!..
TAMAM ŞİMDİ DOĞRU KONUŞMAĞA BAŞLADIN!..

DÜNYADA ATOM BİRLİKLERİ KUMANDANIYDIM!..
...BU FARE SURATLI HERİF BENİ YANINA ALIRSA İLK FIRSATTA BOMBAYI UÇURURUM!
HMM!.. İŞİME YARARSIN!

--FAKAT EVVELÂ DÜŞÜNCELERİ OKUYAN MAKİNE'YE DE BİR KERE SORALIM...

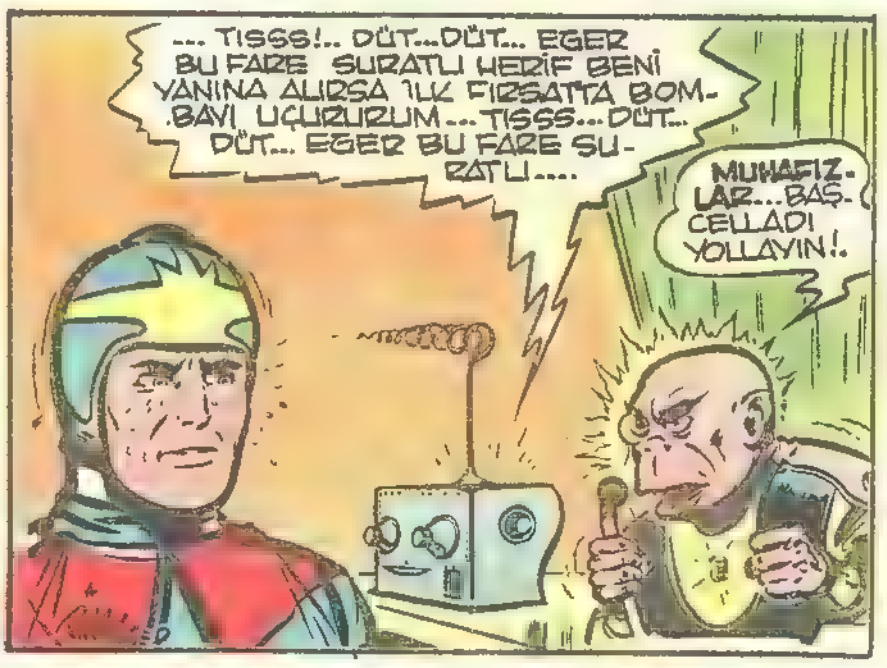
--- TISSS!.. DÜT...DÜT... EĞER BU FARE SURATLI HERİF BENİ YANINA ALIRSA İLK FIRSATTA BOMBAYI UÇURURUM... TISSS... DÜT... DÜT... EĞER BU FARE SURATLI....
MUHAFIZLAR... BAŞCELLADI YOLLAYIN!..

DEMEK BANA KAFANIN İÇİNDEN FARE SURATLI HERİF DİYORSUN HA!..

--ŞİMDİ SANA BU DÜŞÜNCELERİN NEYE MALOLACAĞINI GÖSTERECEĞİM!..

BENİ EMRET-MİŞSİNİZ..BÜ-YÜK ŞEF!..
EVET! BAŞCELLADIM! DÜŞÜN-CELERİ OKUYAN MAKİNE BU ADAMIN CASUS OLDUĞUNU VE BİZE FENALIK YAPMAĞA GEL-DİĞİNİ GÖSTERDİ!.
BEN DE ONU ÖLÜME MAHKUM ETTİM.. ALŞU-NU GÖTÜR... VUCU-DUNU ORTADAN KALDIR!
BAŞÜS-TÜNE!.
AMAN ALLAHIM! TAVANDA NE VAR ÖYLE?.
SIRA SEN-DE FARE SU-RATLI!
MUHTEREM ŞEF! ARTIK ZATIALİLE-RİNİZİN İMZALI MÜSAADELERİNE LÜZUM YOK ZANNEDERİM... BEN YOLUMU BULU-RUM!..
..ŞİMDİLİK HOŞÇA-KALIN!.. BİR YERİ-NİZİ AĞRITTIMSA ÖZÜR DİLERİM...

GELECEK SAYIDA,

UÇAN MOTOSİKLET

MÜSİKİ BİLGİLERİ

Müzik nedir?

MÜZİK, bir sanat ve ilim işidir. Müzik, toplu olarak şu şekilde tarif edilmektedir: «Duygularımızı güzel seslerle anlatmak sanatına Müzik denir.»

Müzik sanatının kendine göre bir yazısı vardır. Bu yazıya «Nota» denir. Notalar ağzımızdan çıkan inceli, kalınlı seslere isim vermektedir. Bunlar yedi tanedir. Şu isimleri almışlardır: DO, RE, Mİ, FA, SOL, LA, Sİ. Bu notalar kalından başlıyarak inceye doğru birbirinden değişik sesler taşırlar. Notalar yatay şekilde yazılmış beş paralel çizgiye ve dört aralığına yazılırlar. Notaları yazmaya yarayan bu beş çizgiye «Porte» denir.

Kontrabas nasıl bir çalgıdır?

Kontrbas keman gibi tek başına çalınıp dinlenemeyen bir çalgıdır. Kemanın icadından hemen sonra meydana çıkmıştır. Tıpkı keman şeklindedir. Fakat onun pek çok büyüğüdür. Sapı ile beraber bir insan boyunu geçecek kadar büyüktür. Onun da keman gibi dört teli vardır. Bu tellerin her biri ükçük çocuk parmağı kalınlığındadır. Bu sebepten çok kalın bir sesi vardır, kalın ve kısa bir yayla çalınır. Çalıcı bunu ayakta çalar. Kontrbas orkestralarda ve cazlarda bulunur. Kalın sesler üzerinden tempo tutmaya yarar. Kontrbaslar bir yerden bir yere gideceği zaman muhakkak hamal sırtında taşınır.

Nuri Sami KORAL

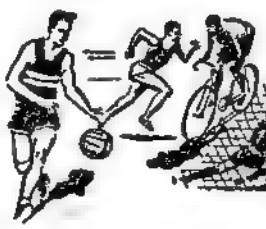

SPOR

Jimnastik nasıl yapılmalıdır?

YAZAN: SULHİ GARAN

Jimnastik, yani beden eğitiminin yapılışı; evvelâ yaşa, sonra vücut yapısına, nihayet alışkanlığa göre ayarlanmalıdır.

10-12 yaşındaki küçükler ilk defa jimnastiğe başlıyacaklarında; hareketlerin zaman ölçüsü katiyen beş dakikayı tecavüz etmemelidir.

İlk, ikinci, hattâ üçüncü günü bu müddet içinde çalıştıktan sonra; dördüncü günden itibaren yavaş yavaş vakit arttırılmalı ve her gün birer dakika ilâvesiyle, zaman 15, hattâ 20 dakikaya çıkarılmalıdır.

Daha ileri yaşlardaki başlangıç müddeti ile hareketlerin sürat ve ağırlık dereceleri değişmektedir.

Jimnastik yapılırken, her şeyden önce dikkat edilecek hususî nefes kontrolünün elden bırakılmaması ve yemek üstüne, yani tok karınla jimnastik hareketlerine girişmekten çekinmek olmalıdır.

Vücudun bütün kısımlarının çalıştırılması gereken beden eğitiminde; dinlenme; ancak bir hareketten diğerine geçerken yapılmalı ve bu zaman birkaç saniyeyi aşmamalıdır.

Çalışmanın esası, vücudün ahenkli şekilde inkişafını sağlamak olduğundan, aşağıda yazdığım hareketlere başlamadan evvel ısınma, yani eşofman denilen adaleyi yumuşatıcı faaliyete geçilmesi zarurettir.

1 — Bacak hareketleri: Sekme, sıçrama veya koşma.

2 — Kol hareketleri: Yumuşatma, germe, açma.

3 — Gövde hareketleri: Sırt ve karın adalelerini işletmek, kuvvetlendirmek.

4 — Kudret hareketleri: Kol ve bacakları, parmakları kuvvetlendirmek, mafsalları çalıştırmak.

5 — Göğüs hareketleri: Adaleleri uzatmak teneffüs gücünü arttırmak.

Bir insanın yalnız başına, yani vasıta kullanmadan yapması gereken bu hareketler, öğretmensiz yapılıyorsa; bu takdirde jimnastike başlıyanın, girişeceği hareketi düşündükten sonra kendi kendine emir ve kumanda vererek faaliyete geçmesi lâzımdır.

Mühim olan; maksadın göz önünden uzak tutulmıyarak, bidayette vavaş başlamak, dakikalar ilerleyince sürati arttırmak suretiyle gayeye varmaktır.

Meselâ: Sırt adaleleriyle beraber karın adalelerinin çalıştırılması düşünülüyorsa; evvelâ bacakları yana açmak, elleri yere değdirmek ve bunu birkaç kere tekrardan sonra; aynı hareketi bacakları bitiştirip yapmak ve dizleri bükmeden avuç içlerini yerle temasa gayret sarfedilmelidir.

Böylece sırt ve karın adaleleriyle birlikte bacak ve kollar da çalışır.

Şu kadar ki; jimnastikten lüzumlu faydayı sağlamak için; yumuşatmayı gerekmiyen hareketler, gayet keskin yapılmalıdır.

Jimnastik hareketlerinin, vücut yapısına, sağlığına olan tesirlerinden başka; beden eğitimindeki muvaffakıyet psikolojik bakımdan insanın nefsine olan itimadını kuvvetlendirir, arttırır.

Diğer taraftan irade sağlığını, heyecan zaptını, cesaret ölçüsünü arttıran jimnastik, spor alanındaki esas mücadelenin ruhuna kudret kattığı için çok faydalıdır.

3 ARKADAŞ

HİSSİ VE ÖĞRETİCİ ROMAN — 8 — YAZAN : KEMALETTİN TUĞCU

BABAMIN işareti üzerine ben ihtiyarın elini öptüm. O da benim başımı okşadı. Bir tahta sandığın üzerine oturan babama:

— Şimdilik, üç ay için deneyeceğim, dedi. Yol parasını, burada yemek parasını veririm. Bakalım işe eli yatar, bana faydası dokunursa üç ay sonra gündelik alır.

İçimden ağlamak geliyordu. Okulu, arkadaşlarımı düşünüyordum. Böyle yabancıların yanında çalışmak, bilmediğim yerlere gitmek bana güç geliyordu. Ağlamak, çırpınmak istiyordum. Fakat babamın yüzü daima sapsarıydı. Gözlerinin içinden yaş eksik olmuyordu.

Benim işe gitmem onu bir kat daha harap etti. Artık sabahları, ilk günlerde baba-oğul vapura biniyor ve Perşembepazarına gidiyorduk. O beni bırakıyor, bilmediğim yerlere gidiyordu.

Yavaş yavaş yalnız gidip gelmeğe alıştım. Ustamın muamelesi de çok iyi idi. Beni çabucak yetiştirmek için torna makinesinin nasıl kullanılacağını öğretiyor, hep yanında bulunduruyor, ben de dikkatle öğrenmeğe çalışıyordum.

Öteden beri kulağım babamın anlattıklarıyla iş hususunda doluydu. Bazı âletlerin isimlerini biliyordum. Usta bana ilk defa preste iş yaptırdı. Onbeş gün içinde presi kullanmağa başladım. Bir ay sonra ustam bana günde iki lira vermeğe başladı.

Bazen okul arkadaşlarıma rastlıyordum. Onlardan ne kadar kaçsam bir gün, hiç beklemediğim zamanlarda koluma yapışıyor, merakla yüzüme bakıyor ve niçin okula gitmediğimi soruyorlardı.

Çok sevdiğim okul kasketimi artık başımdan çıkarttım. İçine yiyecek koyup götürdüğüm okul çantamı da evde bıraktım. Artık iki dilim ekmeği bir gazeteye sarıyor, açıkta götürüyordum, bazen bir parça pastırma, bazen helva alarak gündüzleri karnımı doyuruyordum.

Babam gittikçe fenalaşıyordu. Çarpıntıları tutuyor, evde gürültü edilmiyor, hep ilâç parası ve hastalık konuşuluyordu. Tatsız, sıkıntılı ve acı bir hayat başlamıştı.

İşimde de okadar rahat değildim. Ustanın çocukları beni hiç sevmiyorlardı. İş almak için babaları atölyeden çıkınca bana bağırıp çağırır, ortalığı temizletir, itip kakarlardı. Zaten üzüntüden her tarafım ağrıyor sanırdım. Birisi elinin ucuyla dokunsa, azıcık sert bir söz söylese gözlerimden yaş akıveriyordu. Aklım hep evdeydi.

Annem ilâç parası buldu mu? Babam sabahleyin rahatsızdı, acaba nasıl oldu? Borcunu istemek için yine kapıya gelenleri babam duyup büsbütün hastalandı mı?

Akşamları eve helecanlar içinde gidiyordum. Babamın yüzüme acı acı bakması içime dokunuyordu. Zavallı her gün biraz daha göçüyor, bizden uzaklaşıyordu.

Birgün bütün bu korkuklarım, ummadığım bir anda oluverdi. Mahallemizden bir çocuk beni yolda bekliyerek:

— Annen bizde, seni oraya çağırıyor, dedi.

Ya babam? Annem onu yalnız bırakır mı hiç? Yoksa babacığım...

Rengim sapsarı kesilmişti. Dizlerim bükülüyordu. Evimizin sokağına bakamıyordum. Yutkunuyordum. Annemi komşu evin taşlığında bitkin bir halde buldum. Bir iskemleye oturtmuşlardı. Başı, boynu, kulağı ıslaktı ve eter kokuyordu.

Bir kadın:

— Hanım çocuğunu düşün, Allah ona ömür versin, diyordu.

Evet, babam ölmüştü. O artık birşey duymuyordu. Ona ne ilâç lâzımdı, ne doktor, ne de yiyecek. O harap, hasta bir vücut bırakmış ve bir kuş gibi uçup gitmişti.

Bu yolda annemle birşey konuşmadık. Çünkü o adamakıllı bitmişti. O gece komşunun evinde kaldık. Çünkü bizim yuvamız yıkılmıştı.

Ertesi gün ben işe gitmedim. İşe gider gibi yaparak evimize kaçtım. Mahalleden bir adam o gece bizde kalmıştı. Babamın ölüsünü beklemişti. Sabahleyin erkenden hazırlık başladı. Rengi bembeyaz kesilmiş, gözleri yarı açık kalmış, buz kesilmişti. Benim oralarda taş-

İçimden ağlamak geliyordu. Okulu, arkadaşlarımı düşünüyordum.

kın ve perişan dolaşmamı gören bir yabancı:

— Senin ne işin var burada, defol sokağa, diye bağırdı.

Ben kederimden, acımdan bağırdım:

— Babam benim, bu adam benim babam!

Ve koşup ölünün üstüne atıldım. Herkes donup kalmıştı. Babamın soğuk yüzünü öpüyordum. Katılarak ağlıyordum. Ona sarılıyordum:

— 6 —

KENAN birden hıçkıra hıçkıra ağlamağa başlamıştı. Ömer'in de gözlerinde yaşlar toplanmıştı.

— Sus, artık, anlatma.

Demek istiyordu. Fakat çocuk boşanmıştı bir kere. Hıçkırarak hikâyesine devam ediyordu:

— Komşularımızdan emekli bir subay beni bir köşeye götürdü:

— Oğlum, o öldü, anneni düşün. Sen erkek çocuksun... Senden başka annene bakacak kimse yok. Bu Allahın emri. Ne yapalım, herkes ölecek... Babanın ruhu şimdi buralarda dolaşıyor. Mustarip olur. Metin ol.

Cenaze götürülürken ben hep onun yanında kaldım. Mahalleden dört beş kişi babamı alıp camie götürdüler. Oradan da mezarlığa. Babamı toprağın içine bıraktılar, üstünü toprakla doldurdular ve her iş bitti artık.

Komşularda kaldığımız iki geceden sonra eve, o babasız ve kocasız eve dönmemiz de pek acıklı oldu. Kendi acımızla komşuları rahatsız etmek istemedik. Bir akşam üstü evimize döndük. Daha kapıdan girer girmez annem bitkin bir çığlık koparttı:

— Cemil Bey, Cemil, Cemilciğim.

Taşlık çın çın ötüyordu. Evin ıssızlığı ve mahzunluğu içinde bu ses insana korku veriyordu. Babam, öksüzlüğü, bazen kahkahaları, bazen şarkıları ile o evi dolduran babam anneme cevap vermiyordu.

Ben kendimi güçlükle tutarak:

— Anne, diye bağırdım. Anne, kendine gel. Onun ruhunu şimdi buralarda dolaşıyor. Bizi bu kadar kederli görürse ıstırap çeker. Böyle yapma anne. Şimdi gider ben de kendimi kuyuya atarım.

Böyle korkuttuğum belki iyi oldu. Annem kendini toplad. İlk işi bir lâmba yakmak, oturup ağlaya ağlaya Kur'an okumak oldu.

Sonra, artık günler geçtikçe babamın acısı bir hastalık gibi içimize çöktü ve bizi susturdu. Sanki o adam hiç yoktu. Ondan bahsetmiyorduk. Onu hatırlamaktan kaçıyor, birbirimize düşüyorduk.

Belki geçim sıkıntısı olmasa, biz çok ağlardık. Fakat ağ kalmağa başlamıştık. Kimse kapımızı çalıp ne halde olduğumuzu sormuyordu. Kış başladı. Açlığı, yokluğu bir de soğuk takip etti.

(Devamı gelecek sayıda)

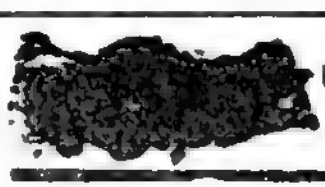

HER HAFTA
BİR İLİMİZ

GAZİANTEP

Gaziantep'in fıstık bahçeleri

Gaziantep'in bir adı da, «Güneyin İncisi» dir. Yalan değil, etrafı tatlı eğimli tepelerle çevrili, bağ ve bahçelerle bezenmiş ve bir baştan bir başa güzel bir dere ile kuşatılmış olan bu şehir yaz, kış yeşil görünüşüyle sıcak güney bölgesinin incisidir. Yakın şehirlerden, kasabalardan buraya gezmeğe gelirler. Eğlence yerleri, bahçeleri, bostanları çoktur.

Gaziantep yurdumuzun en eski şehirlerinden biridir. Tâ, Eti'ler zamanında kurulmuştur. O zaman adı Hantap imiş. Bugün de Antep yakınlarında göçebe yaşayan Türk kabileleri vardır ki, tâ o çağlardan kalma görenek ve geleneklerini bozmamışlardır.

Gaziantep, bütün tarih boyunca Anadolu'nun Suriye'ye karşı bir savunma kalesi olarak kalmıştır. İstiklâl Savaşında halkının gösterdiği eşsiz kahramanlık bütün milletçe övüldü. Böylece eskiden yalnız Antep diye anılan şehre «Gazi» lâkabı verilerek buraya Gaziantep denildi. O zamandanberi böyle anılıyor.

Gaziantep çok zengin, çok verimli bir yerdir. Hem ticaret, hem de sanat memleketidir. Türlü toprak mahsullerinden başka dokumacılık, kilimcilik, sabunculuk, bakırcılık, dericilik, kuyumculuk, elişleri gibi sanatların değerli ürünlerini de yurdun her tarafına yayar. Zaten eski zamanlarda Antep ticaret kervanlarının kaynaştığı bir alış veriş merkezi idi.

Gaziantep ayni adı taşıyan ilin merkez ilçesidir. 1955 nüfus sayımında bu ilde 370 bin 808 kişi olduğu anlaşılmıştır. Bu ile bağlı diğer ilçeler şunlardır: İslâhiye, Kilis, Nizip, Oğuzeli, Yavuzeli.

HIRSIZIN OĞLU

❖ K. TUĞCU'NUN GÜZEL BİR HİKÂYESİ ❖

ZİYARET günü idi. Gardiyan:
— Ahmet Efendi, diye seslendi. Oğlun gelmiş.

Hırsızlıktan iki yıl hapse mahkûm olan adam dişlerini sıkarak yerinden kalktı. Hiddetle dışarıya çıkıp demirparmaklığın önüne geldi. Elinde gazete kâğıdına sarılmış bir paketle cılız, üstü başı yıpranmış onbeş yaşlarında kadar bir çocuk ayakta duruyordu.

Yağan kar ve soğuk, içine işlemiş gibiydi. Ahmet Efendi ona hiddetle baktı:

— Ne işin var burada? diye tersledi.

— Seni görmeğe geldim baba.

Çocuğun sesi titriyordu. Hem nezleliydi, hem de öksürüyordu. Babası yine dişlerini sıktı:

— Beni karakola hırsız diye haber verdikten sonra, ne yüzle karşıma çıkıyorsun?

— Baba, öteki zavallı adamı hırsız diye yakalamışlardı. Onun suçu yoktu ki. Ben de onu kurtarmak için söyledim.

— Babanı ele verdin değil mi? Buradan çıkayım ilk işim seni gebertmek olacak.

Çocuk önüne baktı. Durmadan öksürüyordu. Babası bağırır gibi sordu:

— Anan neye gelmedi iki aydır?

— Annem çalışmıyor baba... Hırsızın karısı diye artık onu eve alıp iş gördürtmüyorlar. Yiyecek ekmek bile yoktu da...

— Sen hâlâ adam olacağım diye mektebe git.

— Merak etme baba, gitmiyorum artık.

— Gitmiyor musun, neden?

— Senin hırsızlığını gazeteler yazdı. Bütün çocuklar benim yanımdan uzaklaştı. Birşeyleri kaybolsa, benim üzerimi arıyorlardı. Müdür iyi adam ama benim canıma yetti, çıktım, bir daha da gitmedim.

Çocuk içindeki acıyı belli etmek istemiyordu. Babası ona dikkatle baktı:

— Peki, ne yapıyorsun? dedi.

— Kaç yere gittim, beni çıraklığa almadılar. Pazar yerlerine gidiyorum. Öte beri alanların yüklerini taşıyorum.

— O içindeki namuslu adam olma hevesini söndüremediğin için işte böyle sürünürsün.

Çocuk mahzun mahzun babasına baktı. Yutkundu. Bunu konuşmak istemiyordu:

— Baba, dedi. Burada sana yemek veriyorlar mı? Bizim de yiyeceğimiz yok ama hep seni düşünüyoruz. Annem üzülüyor.

— Ne var o pakette?

— Annen sevinse ya. Az dayak mı yedi benden?

— Ne bileyim baba, kocası değil misin? Dövdün diye seni düşünmesin mi?

— Ben ananı dövdükçe sen dışarıya kaçar, merdiven başında ağlardın. Bunları aklına getiriyor musun?

— Baba beni de az dövmedin ama ne yapayım babamsın.

— Ne var o pakette?

— Ben küfecilikten beş on kuruş kazandım da annem ilk paradan börek yapalım, babana da götür, dedi. Biz de yedik birer dilim.

— Küfecilikten kazandığın para ile ha? Senin ilk paran, öyle mi?

— Evet baba. Hem hava soğudu. Annem sana kazak örüyor. Haftaya kadar biterse getiririm. Birşey istiyor musun?

Hırsız adam birden dolan gözlerini göstermemek için başını çevirdi. Gizlice iki damla yaşını sildi.

— Vakit geldi galiba, dedi. Sen paketi gardiyana ver, onlar bana verirler. Annene de deki...

Yutkundu ve çabucak tamamladı:

— Babam selâm söyledi, de. Üşüme burada Halil. Kendine dikkat et. Benim gibi çoluğuna çocuğuna yüz karası olan bir adam için...

Devam edemedi. Çocuk ağlıyarak:

— Sen benim babamsın, dedi. Neye böyle söylüyorsun?

SİTLE HEYKELİ

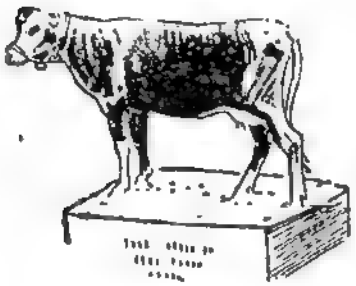

Bu heykel kimindir biliyor musunuz? Ne bir kahramanın, ne bir büyüğün... Hayır, hayır... Sadece bir ineğin heykeli...

Bunu koca Amerika'da Sitle ineği diye tanımayan yoktu. Sitle ineği dünya rekorunu kırmıştı. İki yaşında iken 365 günde tam 16.778 litre süt vermişti. Yani günde 45 litre... Yalnız kendisi değil, doğurduğu çocuklar da Amerika'da meşhur olmuşlardı. Meselâ torunu bir yılda 16.303 litre süt vermişti.

Hayvanlar ÂLEMİ

Timsah En Yırtıcı Hayvandır

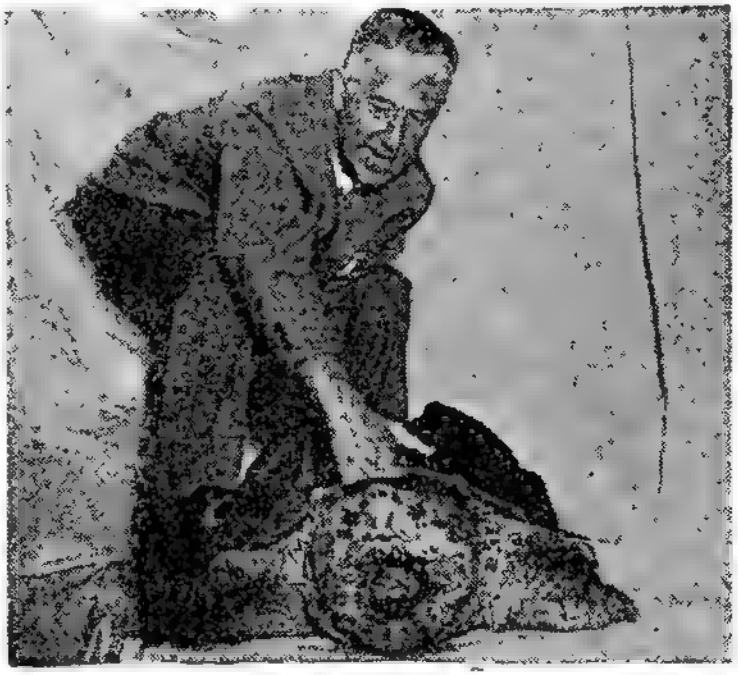

Timsahların çeneleri çok kuvvetlidir.

Chopper ismi verilen timsahlar, dünyada belki de yakalananlar içerisinde cinsinin en büyüğü olanıdır. Yırtıcı timsahlar kuzey Amerika sularının en büyük hayvanlarıdır.

Bu yırtıcı timsaflar, ne olursa, hele kuvvetli çenelerinin arasına ne düşerse yerler. Bu çeneler bir darbede bir insanın elini bilekten koparacak kadar kuvvete sahiptir.

Sırtındaki kapartmalar, bu kapıcı timsahlara ismini vermiştir. Nehrin dibinde avı için pusuya yattığı zaman bu kabartmalar ona çok yardım eder. Kolay kolay göze çarpmaz. Avını beklerken son derece hareketsizdir. Ağzını alabildiğine açar, kırmızı dili içeriye dışarıya hareket eder. Tuzağına bir balık düştüğü zaman da ağzını derhal kapar.

HAYVANLARA DAİR SUALLER VE CEVAPLAR

Dünyada sayısı en çok olan omurgalı hayvan hangisidir?

Balıklar muhakkak ki en fazla olan omurgalı hayvanlardır. Meselâ, tüccar balıkçılar tarafından senede 3.000.000.000 ringa balığı yakalanmaktadır.

Memeliler sınıfının en küçük hayvanı hangisidir?

Avrupa'nın güney kısımlarında tanınan ve fareye benzeyen Etrüsk köstebeğidir. Altı, yedi santim uzunluğundadır. Ağırlığı gümüş bir on kuruşluk kadar ya var, ya yoktur.

«Çekirge fare» var mıdır?

Vardır. Amerika Birleşik Devletleri'nin güneyinde bilinen bir hayvandır.

Kaç cins balık vardır?

Hemen hemen 25.000 çeşit balık cinsi vardır.

EĞLENCE BULMACA

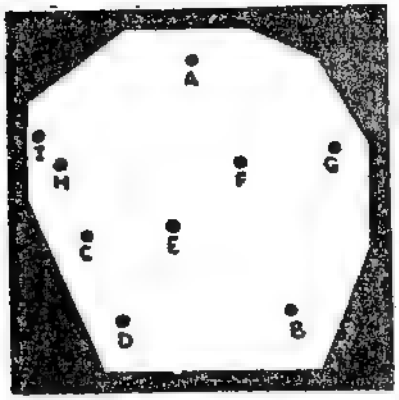

Yukarıdaki karenin üstünde bulunan A noktasından B noktasına o şekilde gidin ki, aynı yerden iki kere geçmiş olmayın.

(Halli karşı sayfada)

ŞAKA MI, CİDDİ Mİ?

Biri ufak tefek, diğeri pehlivan yapılı iki kavgacı bir hayli atıştıktan sonra iri adam dayanamadı, karşısındakine bir şamar indirdi. Beriki ne yapacağını bir an kestiremedi. Karşılık verse daha fazla dayak yiyecek, hazmetse ayıp olacaktı.

— Arkadaş, bu dayağın şaka mı, yoksa ciddî mi idi?

— Tabii ciddî idi!

— Gene şükret ki, ciddî imiş, şaka olsaydı ben sana gösterirdim. Alaydan hiç hoşlanmam!

TARİH BİLİYOR AMA

Fuat odaya giren kelebeği yakalıyayım derken elektrik ampulünü kırdı. Kimseye belli etmeden yenisini alıp yerine takmak için bakkala gitti:

— Şuradan bana bir tane elektrik ampulü verir misin? dedi.

— Peki ama, kaç mumluk olsun?

Fuat kızdı, bakkala:

— Sen benimle alay mı ediyorsun? dedi. Mum istemiyorum, o elektrik keşfedilmezden evvel kullanılırdı.

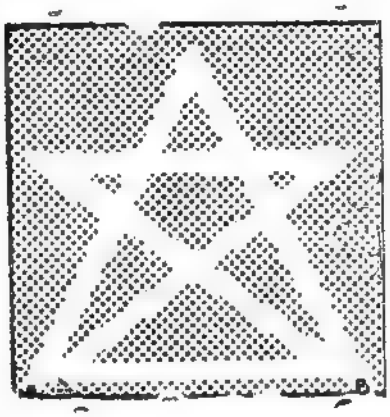

Yukarıdaki jeometrik şekilde beş üçgen görüyorsunuz. Üç çizgi ilâvesiyle bu üçgenlerin sayısını onüçe çıkartabilir misiniz?

(Halli karşı sayfada)

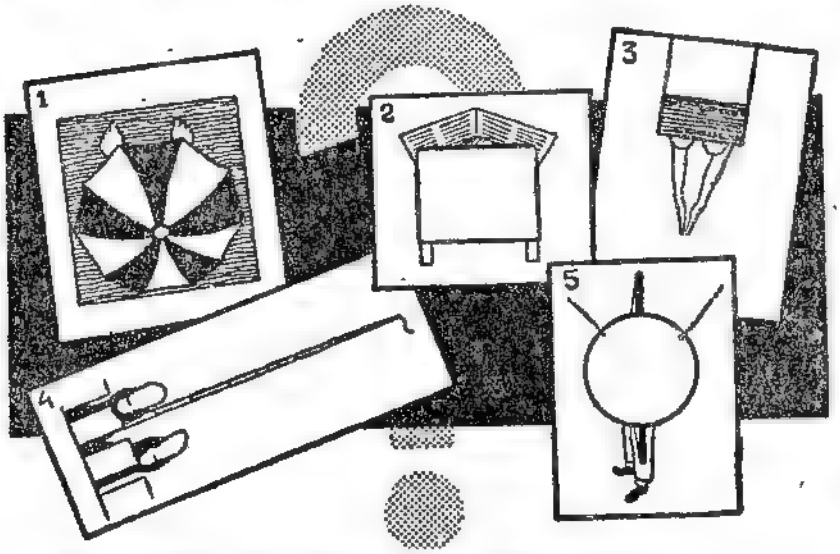

Bu resimler neyi ifade ediyor, bilebilir misiniz?

(Cevabı karşı sayfada)

Yukarıdaki şekle, aynı uzunlukta onüki çizgi ilâve ederek üç küp, ayrıca dokuz eşkenar dörtgen elde edebilir misiniz?

(Halli karşı sayfada)

PUL Köşesi

SERİLERİN SIRASI - 1

Pulları koleksiyon yapmak için sırasını bilmek gerekir. Bu sayıda sondan geriye doğru pulların sırasını veriyoruz:

Adı	Sayısı	Yılı
Pamukkale	2	1958
Mem. Serisi C	12	»
Mem. Serisi B	12	»
Tic. Lis. 75.	7	»
Mem. Serisi A	20	»
Mevlânâ Blok.	1	1957
Mevlânâ	2	»
Benjamen	2	»
Fuzuli	1	»
Ormancılık	4	»
İfis 2. Sergi	1	»
Resmi (sürsarjlı)	5	»
Süleymaniye	2	»
Resmi pullar	11	»
Tıp Kongresi	2	»
Afgan Kralı	2	»
G.S. Akademisi	2	»
Amerikan İşbirliği	2	»
Bergama Kermesi	2	»
Alman Cumhurreisi	2	»
Resmi pullar	5	»
Verem Savaş	1	»

(Devam edecek)

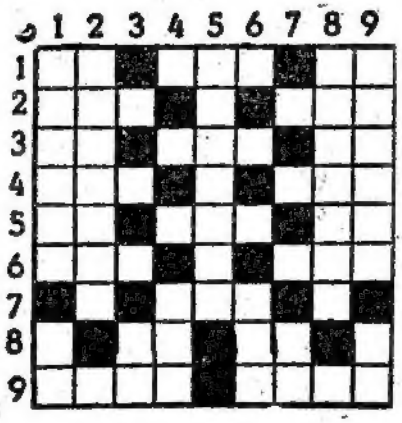

SOLDAN SAĞA:

1 — Beyaz, çift, rey. 2 — Az karanlık, bir kadın el işi. 3 — Tok değil, büyük, kırmızı. 4 — Saydam bir cisim, bir göz rengi. 5 — Bir yarış hayvanı, dağın eteğinde uzanan, çok değil. 6 — Masallar ülkesinin en büyük dağı, iki gözü kör. 7 — Eski Anadolu milletlerinden biri. 8 — İntikam, bir nota. 9 — Büyükanne, bir yemiş.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Borcun tersi, bir sayı. 2 — İstanbul sularından biri. 3 — Arkanın tersi. 4 — Kraliçe. 5 — Boyunbağı. 6 — Beraber. 7 — Sanat. 8 — Vakit kazanmak için aldatma. 9 — Alev, eski bir silâh.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	K	O	F	■	M	■	F	A	K
2	A	Y	■	K	I	K	■	N	O
3	S	A	Y	I	■	A	H	I	R
4	A	■	A	R	A	M	A	■	U
5	■	A	N	A	Y	A	S	A	■
6	A	■	A	V	A	R	E	■	A
7	M	I	K	A	■	O	T	A	Ğ
8	I	S	■	T	A	D	■	L	A
9	K	A	F	■	T	■	K	O	Ç

Geçen haftaki bilmecenin halli

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının halli

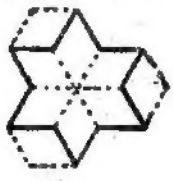

Karşı sayfadaki resimli bulmacanın cevabı:

1) Şemsiye altında güneşlenen adam. 2) Gazete okuyan adam. 3) Tramplenin üstünden suya atlamak için yaylanan bir çocuk. 4) İskelenin üzerine oturup ayaklarını suya sallandırarak balık tutan bir adam. 5) Hedef tahtasına yay ve okla nişan alan bir adam.

— İşte insanların büyüdüğü böyle anlaşılır. Boyları durup enleri genişlemeğe başlar...

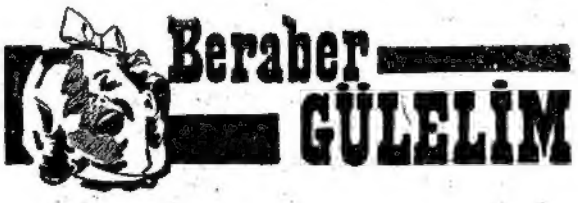

COŞKUNUN AKLI

Coşkun şekerli, tatlı şeylerpek sever. Eline geçen parayı böyle şeylere sarfeder. Bugün de biraz parası vardı, gidip macun alıp yalamak istiyordu. Ablası da:

— Sokağa çıkmışken bana da diş macunu al! dedi.

Coşkun bir koşu macuncuya gitti, beğendiklerinden koydurdu. Sonra:

— Bir tane de ablama yap! dedi.

Macuncu:

— Neli olsun! diye sordu.

Coşkun cevap verdi:

— Dişleri temizleyen cinsinden!

AVUTURKEN

Bir köylünün eşeği çok hasta olur. Nerede ise ölecek. Sahibi çok kederli ve düşünceli. Görenler teselli ederek derler ki:

— Düşünme be birader, hepimiz o yolun yolcusuyuz!

BETERİN BETERİ VAR!

Hizmetçilerinden şikâyetçi iki bayan birbirlerine dert yanıyorlardı:

— Bir hizmetçim var, eli tencerede, gözü pencerede!

— Haline şükret kardeşim, benimkinin eli hiç tencereye değmez ya!...

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının halli

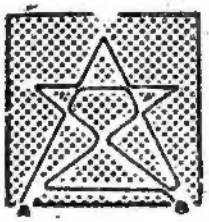

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının halli

Dünyanın 4 Köşesinden

GÖKYÜZÜ NEDEN MAVİDİR?

Alman bilginlerinden doktor Bürger gökyüzünün neden mavi olduğunu şöyle anlatıyor:

Kimyacı Bunsen: «Suyun rengi mavidir...» der. Ve yaptığı denemelerle bunu apaçık gösterir. Fakat insan bir bardak su alsa, suyun rengi mavi değilmiş gibi gelir. Halbuki Bunsen dediğini göstermek için bir parça su almış, kaynatmış ve buharını toplamış, soğutmuş gene su yapmış... Bu suyu bir cam boruya koymuş, borunun ucuna da beyaz bir porselen yaprağı yerleştirmiş, etrafını da siyah kâğıtla sarmış. Borunun boş kalan ucundan içine bakınca suyun renginin mavi olduğunu görmüş. Çünkü siyah kâğıt ve porselen, suya ışık girmesine engel oluyormuş. Demek oluyor ki, su eğer ışık görmez ve içinde yabancı cisimler de bulunmazsa; rengi mavidir...

Göğün rengine gelince:

Biliyorsunuz ki, göktekı havanın içinde su buharları doludur. Buhar, içine yabancı cisim girmemiş su demektir. Şu halde göğün renginin de bu buharlar yüzünden mavi olduğu çabucak anlaşılacak bir şeydir.

EN ÇOK MEKTUP YAZAN MİLLETLER

Dünyanın en çok mektup yazan milleti Almanlardır. İstatistikte Almanya'da bir yıl içinde tam 6,5 milyar mektup yazılıp gönderildiği meydana çıkmıştır. Aynı yıl içinde İngiltere'de yazılan ve gönderilen mektupların sayısı 4 milyarı bulmuştu. Yine o yıl içinde Fransa'da bir milyar mektup gönderilmişti. Amerika'da bu mesele için yapılan istatistik Amerikan mektuplarının da Almanya'daki sayıyı bulamadığını gösteriyordu.

DÜNYANIN İÇİNDEKİ

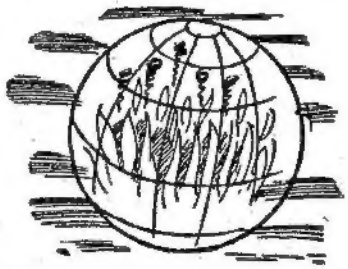

Biliyorsunuz ki ortasından yüzüne kadar tamam 6371 kilometrelik bir yol olan bir yıldızın üstünde yaşıyoruz. Ve yine biliyorsunuz ki, bizim toprak dediğimiz şey, evvelce baştan aşağıya ateş olmuş olan dünyanın soğumuş kabuğundan başka birşey değildir.

Bazı bilginler merak etmişler: «Acaba dünyanın ne kadarı toprak oldu, soğudu?» diye kendi kendilerine sormuşlar... Ve bir hesap yapmışlar... Bu hesabın sonunda meydana çıkmış. Şimdiye kadar, yeryüzünden içeriye doğru olan toprağın kalınlığı ancak 50 kilometre imiş...

Her otuz metre inince sıcaklık bir derece artar. Eğer 3000 metre derinlikte bir maden ocağı olsa da inmeğe kalksak daha yarı yolda pişeceğiz, demektir.

TÜRK BÜYÜKLERİ

CEZAYİRLİ HASAN PAŞA

Osmanlı İmparatorluğunun büyük amirallerinden biri olan Hasan Paşa fakir ve kimsesiz bir çocuktu. Pek acar ve kavgacı olduğu için babalığı tarafından denizci yazdırılmıştı. Belgrad seferinden dönüşte bindiği gemiye bir düşman gemisi saldırdı. Kavga sırasında Hasan düşman gemisinde kaldı. Dehşetli bir kavgacı ve pek canlı olduğu için birçok düşmanı öldürdü ve kalanları gemiye hapsederek o tekneyi tek başına zabtetti. Bu yüzden kendisine Cezayirli denildi. Çeşme deniz cenginde de fevkalâde yararlık gösteren Hasan Paşa bu mağlubiyetin acısını çıkarmış, Limni'de Rusları bozmuş, kendisine gazilik, altın çelenk verilmiş, Derya Kaptanlığına yükseltilmişti. Bu büyük Türk kahramanı, bu ünlü denizci 1710 da doğdu ve 1790 da, 80 yaşında olduğu halde öldü.

Temmuz

Aman bu sıcaktan, sakın sızlanma,
Bu Temmuz ayıdır, yazın ortası.
Gez, yürü, durma; çok terleme ha!
Terine zarardır yelin vurması.

Temmuz ayında bak şu ağaçlara,
Hepsi yemiş vermiş, dallar sallanır.
Vitamin ara dur bir işe yara;
Ağaçlar durmadan büyür, dallanır.

Kâzım Nami DURU

ACAR'la ŞABAN

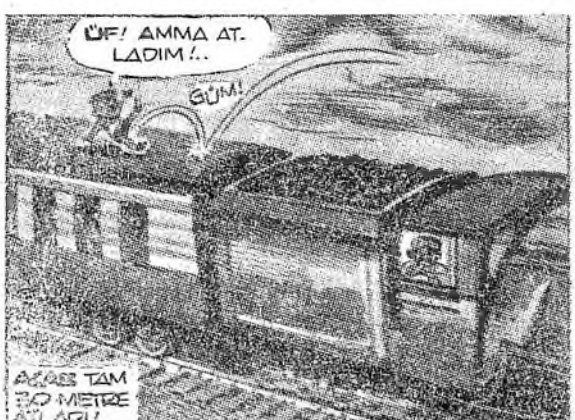

ÇOCUK HAFTASI

EN IYI ÇOCUK MECMUASI

İÇ MECMUADA

Düşünceleri Okuyan Makine